

Тези наукової роботи
учня 10-б класу Харківської гімназії №47 Романенка Дмитра:
«Захист конституційних прав юридичної особи органами конституційної юрисдикції»

Науковий керівник: Проценко Андрій Миколайович, учитель правознавства Харківської гімназії №47, спеціаліст вищої категорії, старший учитель

Конституція України у ст.3 визначила, що права і свободи людини та їх гарантії складають зміст і спрямованість діяльності держави. Тому діяльність органів конституційної юрисдикції як складових системи гарантій захисту конституційних прав і свобод має бути дуже ефективною, як й інших органів, що здійснюють правосуддя. У рівній мірі це стосується й об'єднань громадян, у тому числі юридичних осіб. Єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні є Конституційний Суд України. Цей судовий орган вже має певну історію, щодо захисту прав і свобод людини і громадянина, що було предметом нашого попереднього дослідження. Проте важливе місце серед актів Конституційного суду України займають рішення за зверненнями юридичних осіб. Такі повноваження органу конституційної юрисдикції не є загальнопоширеним явищем серед аналогічних конституційних органів світу, ця проблема є недостатньо дослідженою. Спеціальних робіт, монографій чи інших окремих досліджень цієї проблеми бракує. Тому метою даної роботи є визначення ролі Конституційного Суду України у захисті прав та законних інтересів юридичних осіб у порівнянні з конституційним правосуддям інших держав світу.

Для досягнення мети планувалося виконати наступні завдання:

- ознайомитись з поняттями конституційної юрисдикції та конституційного суду;
- ознайомитись з поняттями юридичної особи та її ознаками;
- дослідити класифікацію та особливості органів конституційної юрисдикції держав світу за суб'єктами звернення до них;
- визначити правові засади діяльності Конституційного Суду України щодо захисту прав і законних інтересів юридичних осіб;
- проаналізувати практику Конституційного Суду України щодо захисту прав і законних інтересів юридичних осіб та систематизувати результати дослідження;
- визначити переваги та недоліки існуючої моделі захисту прав і законних інтересів юридичних осіб в Україні та пропонувати можливі зміни для підвищення ефективності діяльності.

Аналіз практики КСУ за весь час його існування свідчить, що питання захисту прав юридичної особи займають не дуже вагоме місце серед рішень КСУ. Значно переважають рішення за зверненнями Президента України та народних депутатів України, прав і свобод людини і громадянина. Ому ми вважаємо, що ефективність захисту прав юридичної особи, як і громадянина органом конституційної юрисдикції в нашій країні можна і потрібно збільшити.

По-перше, потрібно збільшити доступ населення України до КСУ. Існуючий обсяг повноважень КСУ містить функцію тлумачення Конституції України та законів України з метою забезпечення реалізації чи захисту конституційних прав особи. На нашу думку, цього недостатньо. Потрібно запровадити інститут «конституційної скарги», забезпечити вирішення конкретних справ та відновлення прав громадян у конкретних випадках. Ми вважаємо, що доцільно використати

для цього корисний досвід країн світу, насамперед європейських держав, де ефективно працюють органи конституційної юрисдикції – Іспанії, Австрії, Бельгії, Словаччини тощо. У цьому випадку, функцію тлумачення нормативних актів за зверненнями громадян та юридичних осіб можна виключити.

По-друге, потрібно забезпечити виконання рішень КСУ, тому що обов'язковість рішень цього органу найважливішим принципом конституційного контролю. Необхідно запровадити відповідальність за невиконання рішень КСУ, забезпечити механізм їх виконання. Тоді діяльність цього органу судочинства буде чинити більше позитивного впливу на стан реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина, суспільних відносин в Україні в цілому.